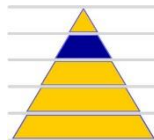

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 1 van 22		

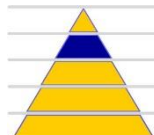
Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)

Versiebeheer en vrijgave

	Naam	Functiebenaming	Datum
Auteur	Edgar van Rossum	Preventie Deskundige VWAM	01-02-2022
Betrokken gebruikers- vertegenwoordigers	Johan Hofstede		
Beoordeeld door Toetser(s) kwaliteit	Naam	Functiebenaming	Datum
	Laurens Vahl	Directeur Onderhoud & Service	
	Hans Seegers	Directeur NS Treinmodernisering	

Goedkeuring & Vrijgave door (*):		Functiebenaming	Datum
Toetser Kwaliteit (**)			
Procesverantwoordelijke (***)	Sacha Goddeke	Kwartiermaker QHSE NS Operatie (rol Manager QHSE)	
Documenteigenaar	Edgar van Rossum	Preventie Deskundige VWAM	01-02-2022
QHSE/IMS	Ruud Voets	Portefeuillehouder Procesdocumentatie	

Versie-historie	
Versie : 3.4	Uitgave 14-12-2016
Versie: 4.0	Wijzigingen verwerkt aan de hand van nieuwe afspraken ProRail Veilig werken binnen het spoorwegsysteem. • Uitvoerende aangepast naar VVB (VeiligheidsVerantwoordelijke Buiten) • Buiten gebruik nemen spoor aangepast naar Railinfra-capaciteit. Nieuw opgenomen VWAM: • Spoor in dienst • Veiligheidscommunicatie • Veilige werkplek • Bevoegde VWAM-medewerkers uitgebreid • Lokale afspraken • Verbod op verwijderen VWAM-beveiligingen • Blokkeren toegangsspoor • Outillage onderhoud • Veilig werken aan outillages.
Versie nr 4.1	Tekstuele aanpassingen na jaarlijkse evaluatie • Preventiecoördinator wijzigen in HSE-adviseur.
Versie nr 5.0	Uitgave datum Q3 2021 Wijzigingen verwerkt in scenario's aan de hand van nieuwe afspraken ProRail Veilig werken binnen het spoorwegsysteem. • Beschrijving plaatsing lamp bij duisternis en slechtzicht • Toevoegen af/opschalen maatregelen in 3 scenario's • Beschrijving verkort spoor

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 2 van 22		

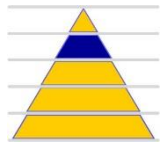
Aandachtspunten ter beoordeling	
--	--

(*) In geval van een minor change (+ 0.1 versie) volstaat een verkorte vrijgave door de Toetser Kwaliteit, Documenteigenaar en Portefeuillehouder Procesdocumentatie.

(**) Indien het document activiteiten betreft die impact hebben op en/of relevant zijn voor het aspect veiligheid, dan dient altijd een Toetser Kwaliteit met verantwoordelijkheid ten aanzien van het aspect veiligheid te worden betrokken in de vrijgave van dit procesdocument.

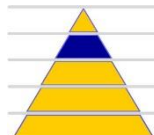
(***) De Procesverantwoordelijke rol komt overeen met de rol van Proceseigenaar

Wijzigingen in dit document worden door middel van een dikke verticale streep in de kantlijn gemarkeerd.
Bij tabellen is dit de tabelrand. (dikte 2 ¼ pt)

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 3 van 22		

Inhoud

Begripsomschrijvingen	4
1 Inleiding	8
2 Landelijk Reglement VWAM	8
2.1 Toepassingsgebied Landelijk Reglement VWAM	9
2.2 Uitzondering op het toepassingsgebied	9
2.3 Verantwoordelijkheid	9
2.4 Actualisatie Landelijk Reglement VWAM	9
2.5 Verwijzing opstellen, beheer en wijzigingen	10
2.6 Gekoppelde documenten	10
2.7 Doel	10
2.8 Realiseren Landelijk Reglement VWAM	10
2.9 Leidend principe	11
3 Uitvoering algemeen	11
3.1 Mensen	11
3.2 Middelen, methode, materialen en materieel	12
3.3 Calamiteiten en escalatie	12
3.4 Randvoorwaarden	13
4 Uitgangspunten VWAM	13
5 Verantwoordelijkheden en werkwijze	13
5.1 Verantwoordelijkheden	13
5.2 Werkwijze voor VWAM	13
5.3 Lokale afspraken	15
5.4 Overdracht werkzaamheden	16
5.5 Vergeten blokkering	16
6 Uitvoering specifiek	16
6.1 Toegang tot werkplek	17
6.2 Werkplek en nevensporen	18
6.3 Voorkomen aanrijdgevaar	18
6.4 Voorkomen wegrijdgevaar	19
7 Onderhoud aan outillage en opstelsterrein	19

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 4 van 22		

Begripsomschrijvingen

Landelijke Kaders VWAM

De Landelijke Kaders VWAM zijn leidend bij het operationaliseren van VWAM-maatregelen op lokaal en regionaal niveau. Dit houdt in dat lokaal/regionaal invulling gegeven wordt aan het VWAM-reglement en dat de landelijke kaders lokaal/regionaal ingevuld worden.

Emplacement

Een plaats aan de spoorweg waar meerdere sporen naast elkaar liggen, door wissels verbonden.

Centraal Bediend Gebied (CBG)

Een gebied waar de bediening van wissels en seinen plaatsvindt met bedieningsapparatuur.

Niet Centraal Bediend Gebied (NCBG)

Een gebied waar de bediening van infra-elementen niet of slechts gedeeltelijk met bedieningsapparatuur plaatsvindt. Toestemming tot het gebruik van infrastructuur wordt uitsluitend mondeling gegeven.

NCBG betreft:

- emplacementen zonder beveiliging
- delen van emplacementen zonder beveiliging met minimaal één wissel
- CTB (Centraal Telecom Blokstelsel)-baanvakken.
- baanvakken zonder beveiliging.

Treindienstleider (Trdl)

De treindienstleider is bevoegd tot het ter beschikking stellen van veilige rijwegen en het treffen van veiligheidsmaatregelen bij storingen en bij werkzaamheden aan of in de nabijheid van hoofdspoorweginfrastructuur.

VVB (VeiligheidsVerantwoordelijke Buiten)

De VVB is verantwoordelijk voor het aanbrengen van veiligheidsmaatregelen die hij en zijn collega's (bijvoorbeeld Voorman reiniging en zijn collega's) beschermen tegen aanrijdgevaar.

De VVB:

- kort het spoor in door het plaatsen van de rode vlag of het bord.
- vraagt railinfracapaciteit aan bij de treindienstleider
- verricht werkzaamheden:
 - o in of aan het materieel, of
 - o aan de outillage zoals de treinwasinstallatie (TWI), hoogwerkers en in- en uitstapvoorzieningen.

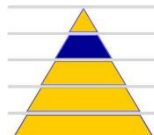
De VVB kan zijn:

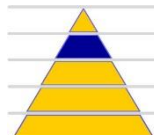
NS

van 22

Printdatum 16 juni 2022 Pagina 4

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 5 van 22		

- storingsmonteur (stmt of ATB-monteur)
- voorman reiniging van een reinigingsbedrijf (HRS/TreinSchoon)
- voorman specialistische reiniging (graffiti en projectmatige reinigingsklussen)
- monteur technische dienst.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 6 van 22		

VWAM-werkgebied

Gebied waarin gewerkt wordt (zie hiervoor de lokale VWAM-tekening).

Instructie VWAM-verankering

Instructie waarin staat beschreven welke maatregelen getroffen dienen te worden om het materieel te verankeren.

Verankeren tegen weggrijden is een beheersmaatregel uit de 'Instructie VWAM-verankering'. Hierbij gaat het om:

- het beveiligen van bijvoorbeeld de noodrem tegen uitschakelen, en/of
- het nemen van maatregelen op de stuurtafel om weggrijden te voorkomen.

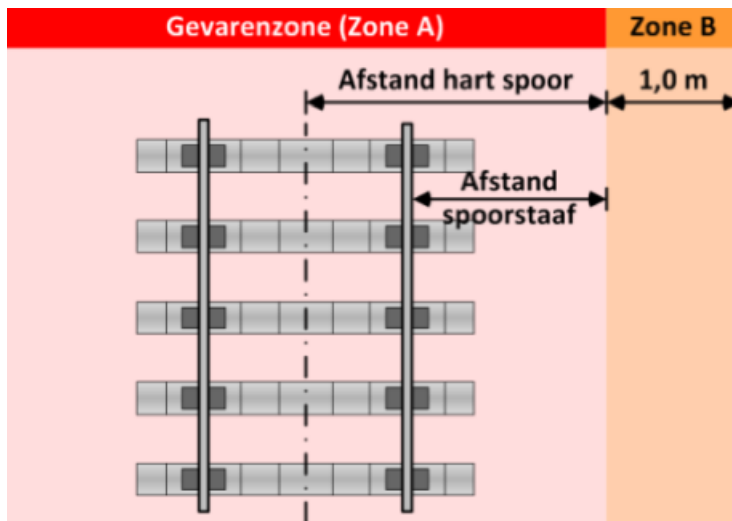
Elk materieeltype heeft een eigen 'Instructie VWAM-verankering'. Deze werkvoorschriften zijn te vinden in de documentengroep 'VWAM landelijk' (te vinden op de QHSE SharePoint pagina 'Landelijke documenten veiligheid').

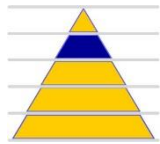
Gevarenzone A en nabijheidszone B

De grens van de gevarenzone (zone A) is afhankelijk van de baanvaksnelheid die ter plaatse geldt; bij 0 -140 km/uur:

- afstand tot hart spoor 2,25 meter
- afstand dichtstbijzijnde spoorstaaf 1,5 meter

De nabijheidszone (zone B) is 1 meter breed en start op de grens van de gevarenzone (zone A).

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 7 van 22		

Signaleren materieel tegen aanrijden

'Signaleren materieel tegen aanrijden' is een beheersmaatregel uit de 'Instructie VWAM-verankering'. Dit betreft het plaatsen van:

- een rode vlag (sein 512b) of een bord (sein 513), en eventueel
- een rode lamp (bij slecht zicht of duisternis).

De plaats van de vlag/bord/rode lamp is:

- vóór en achter het te bewerken materieel, en/of
- in het nevenspoor
- Lamp schijnend van het materieel af.

Beveiligen materieel tegen aan- en weggrijpen

Het materieel wordt beveiligd door toepassen van

- het signaleren van materieel tegen aanrijden, en
- het verankeren van materieel tegen weggrijpen.

Werkspoor

Het spoor waarop de uitvoerende werkt.

Scenario's

De beschrijving van werkzaamheden en de te gebruiken maatregelen,

Scenario 1: geen communicatie met TRDL

Scenario 2: mededeling verkort spoor

Scenario 3: aanvraag Railinfracapaciteit.

Veiligheidscommunicatie

Veiligheidscommunicatie betreft het uitwisselen van veiligheidskritische berichten. Dit zijn berichten die bij onjuiste uitvoering tot veiligheidsincidenten kunnen leiden met slachtoffers en/of schade als gevolg.

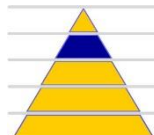
Het gesprek dat de VVB voert met de treindienstleider bij het verkorten van het spoor en of aanvragen van railinfracapaciteit voldoet aan de voorschriften voor veiligheidscommunicatie.

Verkort spoor

Door het plaatsen van de rode vlag voor en achter het materieel is het spoor verkort, de VVB deelt dit mede aan de TRDL.

Railinfracapaciteit

Railinfracapaciteit is een spoor of een gedeelte van het spoor op een emplacement dat de treindienstleider beschikbaar stelt aan de VVB.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 8 van 22		

Veilige werkplek

Een veilige werkplek is een werkplek op een emplacement waarvoor geldt dat:

- de railinfracapaciteit door de treindienstleider beschikbaar gesteld is aan de VVB, en
- de VVB zijn beheersmaatregelen (verankeren en signaleren) heeft genomen conform het lokale VWAM-reglement.

1 Inleiding

De railinfra is primair aangelegd voor het rijden van treinen ten behoeve van vervoer van reizigers en goederen.

Binnen het spoorwegsysteem worden verschillende soorten activiteiten langs de baan en aan/op het materieel uitgevoerd. Er is een verschil in het werken aan de infra, werken aan materieel, werken bij een calamiteit, inspecties, enzovoort. Voor al deze activiteiten is een veilige werkplek vereist; een dergelijke werkplek moet daarom altijd worden ingericht en bewaakt.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor functionarissen in het railverkeersysteem zijn grotendeels vastgelegd in de Spoorwegwet en daarvan afgeleide documenten.

Risico's verbonden aan het uitvoeren van werkzaamheden in het railverkeersysteem worden bepaald door de interactie tussen de verschillende functionarissen van de verschillende bedrijven. Elk bedrijf is verantwoordelijk voor de arbeidsomstandigheden van zijn medewerkers. Wettelijk afgebakende verantwoordelijkheden kunnen niet worden overgedragen.

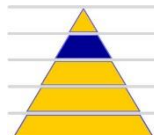
2 Landelijk Reglement VWAM

NS is verantwoordelijk voor het aanbieden van een veilige werkplek. In het Landelijk Reglement Veilig werken Aan Materieel (VWAM) zijn generieke kaders en uitgangspunten weergegeven voor het veilig werken aan materieel. Het Landelijk Reglement VWAM is gebaseerd op:

- wettelijke regels
- de Arbo Risico-Inventarisatie en -Evaluatie
- diverse Taak Risico Analyses .

Op lokaal niveau moet het Landelijk Reglement VWAM worden vertaald naar operationele regelgeving voor de lokaal specifieke processen. Dit vertalen gebeurt in:

- een Lokaal VWAM-reglement, en
- een bijbehorende Lokale VWAM-tekening.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 9 van 22		

2.1 Toepassingsgebied Landelijk Reglement VWAM

Het Landelijk Reglement VWAM is van toepassing op iedereen die in dienst van/in opdracht van de afdelingen NS Onderhoud & Services en NS Treinmodernisering werkzaamheden uitvoert op/bij openbare infra én op de eigen NS-terreinen:

- aan materieel waarbij men zich op, onder of tussen het materieel begeeft, of
- in het materieel of aan de zijkant van het materieel waarbij verplaatsing van het materieel en/of een materieelbeweging op het nevenspoor leidt tot mogelijk onmiddellijk letsel, of
- waarbij een boord-walverbinding wordt gemaakt (waterslang voor water vullen, energievoorziening, trapjes voor instappen, enzovoort), of
- materieel inwendig wordt gereinigd én waarbij gebruik wordt gemaakt van een trapje of opstap
- aan de outillage die gebruikt wordt voor de materieel-processen.

Worden bovenstaande werkzaamheden uitgevoerd door derden en/of fabrikanten dan vallen ze eveneens onder het Landelijk Reglement VWAM.

2.2 Uitzondering op het toepassingsgebied

Bij werkzaamheden aan materieel in werkplaatsen, Technische Centra, en de gebouwen van revisiebedrijven is het Landelijk Reglement VWAM niet van toepassing. Deze locaties zijn specifiek geoutilleerd voor het werken op, onder of tussen het materieel; dientengevolge gelden daar lokale regels.

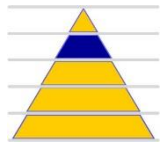
2.3 Verantwoordelijkheid

Hierbij verklaart de Preventie Deskundige VWAM zich inhoudelijk verantwoordelijk voor dit Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel).

De Manager QHSE van NS Operatie (rol Manager QHSE) autoriseert met het vrijgeven van dit Landelijk Reglement VWAM het navolgende beleid ten aanzien van veilig werken aan materieel.

2.4 Actualisatie Landelijk Reglement VWAM

Wijzigingsvoorstellen moeten schriftelijk ingediend worden bij de lokale HSE-adviseur. Deze bespreekt de wijzigingsvoorstellen met de Landelijk Coördinator VWAM.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 10 van 22		

2.5 Verwijzing opstellen, beheer en wijzigingen

Voor het opstellen, wijzigen en communiceren van dit Landelijk Reglement VWAM is van toepassing: Proc(edure) 4.044 'Het opstellen, wijzigen en communiceren van VWAM reglement NS operatie'.

2.6 Gekoppelde documenten

De volgende documenten zijn onlosmakelijk verbonden aan het Landelijk Reglement VWAM:

- Format Lokaal Reglement VWAM
- Lokale VWAM-reglementen
- Lokale VWAM-tekeningen
- Instructie VWAM-verankering materieel (Materieelgids VWAM)
- Proc(edure) 4.044 Het opstellen, wijzigen en communiceren VWAM-reglement NS operatie
- Architectuurdokument 'Veilig werken binnen het spoorwegsysteem' van ProRail.

2.7 Doel

Het doel van het Landelijk Reglement VWAM is het creëren van een veilige werkplek door het treffen van beheersmaatregelen voor aanvang van werkzaamheden aan rollend spoorwagematerieel en/of outillage om:

- ongewild/onbedoeld in beweging brengen van het materieel te voorkomen
- aanrijdgevaar door ander materieel te voorkomen
- aanrijdgevaar op looproutes emplacementen te voorkomen.

Om het bovenstaande te realiseren:

- zijn de centrale kaders vastgesteld in het Landelijk Reglement VWAM
- dienen de landelijke kaders regionaal te zijn ingevuld.

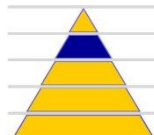
Maatregelen tegen elektrocutiegevaar zijn geen onderdeel van het Landelijk Reglement VWAM.

2.8 Realiseren Landelijk Reglement VWAM

Het Landelijk Reglement VWAM wordt gerealiseerd en geborgd door:

- het maken van afspraken met de betrokken partijen (ProRail, NS) om aantoonbaar vast te leggen wie welke verantwoordelijkheid heeft voor het creëren van een veilige werkplek
- aantoonbaar risicomanagement op landelijk en lokaal niveau
- het toepassen en handhaven van de voorgeschreven beheersmaatregelen.

Op lokaal niveau is het Landelijk Reglement VWAM vertaald naar operationele regelgeving voor de lokaal specifieke processen in

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 11 van 22		

meerdere Lokale VWAM-reglementen en bijbehorende VWAM-tekeningen (ieder één per locatie).

2.9 Leidend principe

Bij het beheersen van risico's wordt - naar redelijkheid - de volgende volgorde aangehouden:

- wegnemen van de risicobron
- afschermen van de risicobron
- beschermen van personen tegen blootstelling aan de risicobron
- vermindering van de gevolgschade na blootstelling aan de risicobron.

De vakterm die voor dit leidende principe gehanteerd wordt, is de 'Arbeidshygiënische strategie' (AHS).

De uitvoerende dient te allen tijde te controleren of de werkzaamheden veilig zijn uit te voeren. Dit doet hij door het hanteren van de 'LMRA stop-check-go-checklist' (LMRA- STOP!&GO!).

3 Uitvoering algemeen

De in dit Landelijk Reglement VWAM genoemde kaders en uitgangspunten gelden voor alle:

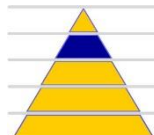
- medewerkers
- te gebruiken middelen en materialen
- beschreven methoden.

Doordat de kaders generiek zijn vastgesteld, gelden ze voor alle binnen het toepassingsgebied van VWAM uitgevoerde activiteiten.

Voor de nieuwbouw van opstel terreinen stelt NS in overleg met ProRail vast welke maatvoering gehanteerd wordt voor de hart-op-hart-afstanden van sporen. Hierbij wordt rekening gehouden met het breedste materieel, de uit te voeren werkzaamheden en de benodigde bedrijfsmiddelen.

3.1 Mensen

Alle medewerkers die in opdracht van NS activiteiten uitvoeren aan materieel in de spoorinfra dienen te voldoen aan onderstaande eisen:

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 12 van 22		

- in bezit van certificaat VWAM (bij de reinigers alleen de voorman)
- VCA-gecertificeerd of certificaat VTSDN voor reinigers
- aantoonbaar geïnstrueerd op lokaal VWAM-reglement
- in bezit van geldige NS-/NS Operatie-bedrijfspas
- minimaal 18 jaar oud
- beheersing van de Nederlandse taal.

De uitvoerende mag maatregelen aanvragen en uitvoeren om zijn werkplek te beveiligen, op voorwaarde dat hij VWAM-geïnstrueerd is.

Medewerkers van NS die vanuit de taak als VVB (Veiligheidsverantwoordelijke Buiten) railinfracapaciteit mogen aanvragen bij de treindienstleider, hebben aantoonbaar de VWAM-opleiding gevolgd. Veiligheidscommunicatie maakt deel uit van deze opleiding.

Alle werkzaamheden in opdracht van NS worden uitgevoerd onder hiërarchisch en/of coördinerend toezicht.

3.2 Middelen, methode, materialen en materieel

Alleen middelen die genoemd zijn in de 'Instructie VWAM-verankering' van de verschillende materieeltypes, zijn toegestaan voor het uitvoeren van de activiteiten en maatregelen. Er mag alleen gebruik gemaakt worden van door NS/NS Operatie verstrekte gereedschappen, persoonlijke beschermingsmiddelen en outillage (gebruiker dient alle middelen goed te onderhouden).

De in het Landelijk Reglement VWAM gedefinieerde werkmethoden zijn verplicht voor het werken aan materieel en infra ten behoeve van het onderhoud aan materieel.

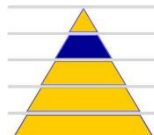
De benodigde materialen zijn aangegeven in het 'Lokale VWAM-reglement'.

De verankering van het materieel is per materieeltype vastgelegd in de 'Instructie verankering VWAM'.

3.3 Calamiteiten en escalatie

Bij calamiteiten moet altijd gealarmeerd worden via de Alarmcentrale. Deze eis plus de wijze waarop gealarmeerd moet worden, is vastgelegd in het 'Crisis Management Plan' (CMP) van NS.

De calamiteit wordt na alarmering gemeld aan de leidinggevende (of vertegenwoordiging daarvan). Eventueel kan bij calamiteiten - conform het wachtdienstrooster CMP - de wachtdienst worden ingeschakeld.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 13 van 22		

In het geval dat de treindienstleider geen medewerking verleent aan de totstandkoming van een veilige werkplek en/of een veilige route naar de werkplek, wordt er:

- niet met het werk gestart
- geëscaleerd met behulp van LMRA (STOP!&GO!).

3.4 Randvoorwaarden

Om een juiste en veilige uitvoering van de werkzaamheden te garanderen, zijn randvoorwaarden (hoofdstuk 5, 6 en 7) opgesteld.

Het Landelijk Reglement VWAM geldt niet voor treinstellen die in de rijdende dienst 'stranden'. In deze situatie is de maatregel 'Gestrande treinen' van kracht.

4 Uitgangspunten VWAM

De terreinen waar NS operatie zijn werkzaamheden aan materieel moet uitvoeren verschillen van elkaar. Daarom is er gekozen om eerst generieke normen vast te stellen en die vervolgens te vertalen naar lokaal/specifiek niveau in de vorm van Lokale VWAM-reglementen en -tekeningen.

Bij het opstellen van de generieke normen is uitgegaan van vijf aspecten die leidend zijn voor het beveiligen van de werkplek:

- toegang tot werkplek via veilige looproute
- werkplek en nevensporen
- aanrijdgevaar
- wegrijdgevaar
- veilige plaats.

5 Verantwoordelijkheden en werkwijze

5.1 Verantwoordelijkheden

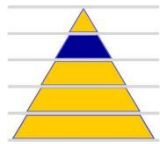
De treindienstleider is verantwoordelijk voor het creëren van een veilige werkplek/werkomgeving railinfra-capaciteit van een (gedeelte van een) spoor beschikbaar te stellen. Wordt hiervan afgeweken, dan is dit in het lokale VWAM-reglement opgenomen.

De uitvoerende VVB (VeiligheidsVerantwoordelijke Buiten) is verantwoordelijk maatregelen te nemen voor het veilig stellen van zijn eigen werkplek volgens de voorgeschreven VWAM-reglementen.

5.2 Werkwijze voor VWAM

Voor het veilig werken aan materieel is de volgende werkwijze van kracht:

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 14 van 22		

3 Scenario's

(Zie voor een beschrijving van de scenario's bijlage 1 overzicht scenario's VWAM)

Scenario 1

Geen communicatie met treindienstleider, VVB schat in dat bij het uitvoeren van de werkzaamheden geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om rest risico's te beheersen. Bij watervullen is verankering van het materieel verplicht.

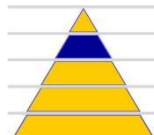
Scenario 2.

VVB verkort het spoor middels het plaatsen van een rode vlag of bord en verankert het materieel dmv een slot om verplaatsing onmogelijk te maken.

Scenario 3.

VVB verzoekt/verkrijgt railinfracapaciteit waarmee geen treinverkeer meer mogelijk is op het spoor waar railinfracapaciteit is verkregen, VVB plaats verankering en vlag (evt met lamp bij duisternis of slecht zicht).

- Materieel wordt bereikt door gebruik te maken van de veilige looproute zoals vastgelegd in het Lokale VWAM-reglement en de bijbehorende Lokale VWAM-tekening.
- De uitvoerende VVB bepaald voor aanvang van de werkzaamheden welk bovengenoemd scenario en welke beveiligingsmaatregelen noodzakelijk zijn.
- **Verkortspoor**, VVB deelt mede aan de treindienstleider dat het spoor verkort is door het plaatsen van de rode vlag of bord de Treindienst leider neemt dit over en registreert. Dit kan zijn:
 - o Het werkspoor(het spoor waarop gewerkt gaat worden)
 - o Het nevenspoor (indien noodzakelijk)
 - o een melding van de VVB aan de treindienstleider dat hij het werkspoor (X) heeft ingekort d.m.v. het plaatsen van een rode vlag (sein 512b) of een bord (sein 513) en eventueel een rode lamp (bij slecht zicht of duisternis) voor en achter het te bewerken materieel en/of in het nevenspoor.
- De treindienstleider registreert het ingekorte voor van het uitvoeren van werkzaamheden aan materieel en/of outillage.
- De uitvoerende VVB treft eerst de voorgeschreven beheersmaatregelen en start pas daarna met zijn werkzaamheden.
- Indien meerdere medewerkers activiteiten uitvoeren op dezelfde ingekorte sporen is de eerste aanvrager in alle gevallen de coördinator van de beheersmaatregelen én de opheffing daarvan.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 15 van 22		

- Na het afronden van de werkzaamheden heft de uitvoerende VVB, in omgekeerde volgorde, de genoemde maatregelen weer op en geeft het spoor terug aan de treindienstleider.
- De treindienstleider heft de eerder genomen maatregelen op.
- **Railinfracapaciteit** VVB verkrijgt railinfracapaciteit van de treindienstleider. Dit kan zijn:
 - o het werkspoor
 - o het nevenspoor
 - o een melding van de VVB aan de treindienstleider dat hij het werkspoor (X) heeft ingekort d.m.v. het plaatsen van een rode vlag (sein 512b) of een bord (sein 513) en eventueel een rode lamp (bij slecht zicht of duisternis) voor en achter het te bewerken materieel en/of in het nevenspoor.
- De treindienstleider verleent de aangevraagde sporen aan de uitvoerende VVB voor van het uitvoeren van werkzaamheden aan materieel en/of outillage.
- De uitvoerende VVB treft eerst de voorgeschreven beheersmaatregelen en start pas daarna met zijn werkzaamheden.
- Indien meerdere medewerkers activiteiten uitvoeren op dezelfde toegekende sporen is de eerste aanvrager in alle gevallen de coördinator van de beheersmaatregelen én de opheffing daarvan.
- Na het afronden van de werkzaamheden heft de uitvoerende VVB, in omgekeerde volgorde, de genoemde maatregelen weer op en geeft het spoor terug aan de treindienstleider.
- De treindienstleider heft de eerder genomen maatregelen op.

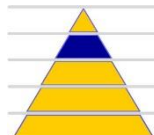
5.3 Lokale afspraken

Op een aantal locaties zijn lokale VWAM-afspraken die afwijken van de standaard werkwijze. De afwijking is dat er geen contact is met de treindienstleider over het beschikbaar stellen van de railinfracapaciteit.

Voorwaarden voor bovengenoemde afwijking zijn bijvoorbeeld :

- De rangeersnelheid op de behandelsporen is verlaagd naar 10 km/h en er wordt gewerkt met afsluitborden S 513 in plaats van de rode vlag.
- Opstelsterrein Bokkeduinen kent een vrijgaveproces reinigingsporen met sleutels.

Raadpleeg altijd de lokale regelgeving van de locatie voor het Lokale VWAM-reglement en de bijbehorende Lokale VWAM-tekening.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 16 van 22		

5.4 Overdracht werkzaamheden

Indien noodzakelijk kan de VVB (VeiligheidsVerantwoordelijke Buiten) aangeven dat de genomen VWAM-maatregelen worden overgenomen door een collega-VVB:

- binnen dezelfde dienst, of
- voor de volgende dienst.

In beide gevallen meldt de nieuwe uitvoerende VVB de beheersmaatregelen opnieuw bij de treindienstleider; hij is namelijk te allen tijde verantwoordelijk voor zijn eigen werkplekbeveiliging (wordt hiervan afgeweken, dan is dit in het lokale VWAM-reglement opgenomen).

5.5 Vergeten blokkering

Algemene verplichtingen van de werknemers: Arbowet Artikel 11 c verbiedt werknemers de op arbeidsmiddelen of anderszins aangebrachte beveiligingen te veranderen of buiten noodzaak weg te halen. Het verwijderen van een VWAM- blokkering die de betreffende werknemer niet zelf aangebracht heeft, is strikt verboden. Als verwijderen - onder hoge uitzondering - toch noodzakelijk is, besluit de werkgever of een leidinggevende namens de werkgever daartoe.

Bij spoorwegmaterieel wordt de werkplek beveiligd zoals vastgelegd in de VWAM- regelgeving. Kern is dat de uitvoerend medewerker beveiligingsmaatregelen aanbrengt (vlag, slot, enzovoort) en deze na afloop van de werkzaamheden zelf ook weer verwijdt.

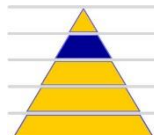
Wordt geconstateerd dat een VWAM-blokkering (ten onrechte) is achtergebleven, dan wordt direct aan de verantwoordelijke verzocht de blokkering op te heffen, conform de volgende stappen:

1. herleiden 'eigenaar' van de blokkering
2. vaststellen reden blokkering
3. werkplek (van vergeten blokkering) inspecteren op risico/status
4. aanvragen voor het deblokken bij de daartoe bevoegde medewerker
5. deblokken
6. afmelden van de blokkering bij de daartoe bevoegde medewerker.

In het geval de aanbrenner van de VWAM-Blokkering niet bekend is of niet bereikt kan worden, dient de procedure 'Vergeten VWAM-Blokkering (RVT- 5.014.07)' te worden gehanteerd (zie bijlage 1).

6 Uitvoering specifiek

Bij werkzaamheden op locaties van NS waar het Landelijk Reglement VWAM van toepassing is, werken medewerkers

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 17 van 22		

'VeiligheidsVerantwoordelijke Buiten (VVB)' die aantoonbaar zijn geïnstrueerd en geëxamineerd. De VVB dient te allen tijde (door LMRA - STOP!&GO!) te controleren of de werkzaamheden veilig zijn uit te voeren.

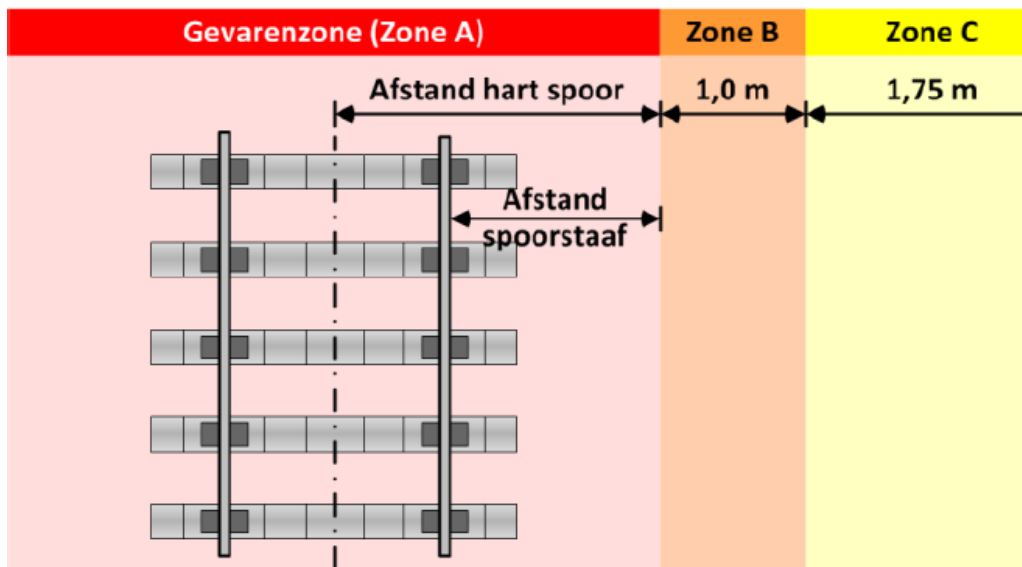
Daarnaast dienen bij uitvoering van werkzaamheden op locaties verschillende risico's te worden onderscheiden en beoordeeld in een RI&E (Risico-Inventarisatie en -Evaluatie).

In het Lokale VWAM-reglement staan de specifieke afspraken; op de Lokale VWAM-tekening zijn de werkgebieden en de looproutes weergegeven.

Door het beveiligen van het materieel voor VWAM (verankeren tegen weggrijden en/of signaleren tegen aanrijden) is het voor iedereen duidelijk dat het materieel in VWAM geplaatst staat en niet verplaatst kan/mag worden. Elke materieeltype heeft zijn eigen instructie VWAM-verankering. Deze instructies zijn te vinden in de 'Instructie VWAM-verankering materieel (materieelgids VWAM)'.

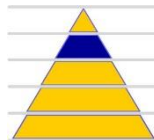
6.1 Toegang tot werkplek

Locaties van NS waar VWAM wordt toegepast liggen buiten de reguliere openbare weg en zijn opstel- en/of rangeerterreinen en/of openbare spoorinfra.

Op de Lokale VWAM-tekening zijn:

- de gedefinieerde toegangswegen en looppaden duidelijk aangegeven
- de werkplekken gemarkeerd door middel van een groen gemarkeerde zone.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 18 van 22		

6.2 Werkplek en nevensporen

Werkzaamheden kunnen alleen worden uitgevoerd en aangevraagd op werkplekken die in het Lokale VWAM-reglement zijn genoemd en in de bijbehorende Lokale VWAM-tekening zijn gedefinieerd.

Voor aanvang van de werkzaamheden dient de uitvoerende:

- de werkplek veilig te stellen conform de werkwijze uit hoofdstuk 5 van dit Landelijke Reglement VWAM
- zich ervan te overtuigen of de toegestane snelheid én de spoorafstanden ter plaatse het noodzakelijk maken om ook railinfra-capaciteit van het nevenspoor te verkrijgen.

6.3 Voorkomen aanrijdgevaar

Om aanrijdgevaar als risico uit te kunnen sluiten dienen altijd maatregelen te worden genomen. Dit kan zijn op het werkspoor en/of het nevenspoor.

Op het werkspoor

Op het werkspoor dient de uitvoerende – als onderdeel van het inrichten van een veilige werkplek – te voorkomen dat ander materieel zich op hetzelfde spoor begeeft of dat ander materieel het te bewerken materieel kan aanrijden. VWAM-maatregelen die dit uitsluiten zijn bijvoorbeeld:

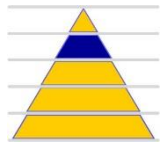
- signaleren door middel van een rode vlag en/of vlag en lamp (sein 512b) of een bord (sein 513) en rode lamp (bij slecht zicht of duisternis) voor en achter het te bewerken materieel en/of in het nevenspoor tegen aanrijden voor en achter het te bewerken materieel; de vlag of het bord en lamp dient/dienen op voldoende afstand te worden geplaatst, maar wel zichtbaar blijven vanuit de cabineruit van het materieel zittend op de bestuurdersstoel
- het blokkeren van het toegangsspoor door het plaatsen, verankeren en signaleren van ander materieel.

Op het nevenspoor

Als onderdeel van het inrichten van een veilige werkplek en het voorkomen van aanrijdgevaar kan uit de 'LMRA -STOP!&GO!' blijken dat het noodzakelijk is om te voorkomen dat ander materieel zich op het nevenspoor begeeft.

Het risico van aanrijding heeft te maken met de afstand tussen werkspoor en nevenspoor en de toegestane snelheid op het nevenspoor. Wanneer van toepassing staan deze afstanden en snelheden aangegeven in het Regionale VWAM-reglement.

Het verankeren van materieel conform de 'Instructie VWAM verankering en signaleren' voorkomt dat dit materieel van het nevenspoor kan vertrekken.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 19 van 22		

6.4 Voorkomen wegrijdgevaar

Om wegrijdgevaar als risico uit te sluiten, dienen de maatregelen uit het Landelijk- en Lokale VWAM-reglement toegepast te worden bij werkzaamheden in, aan, onder, en tussen het materieel.

Bovengenoemde maatregelen staan in de 'Instructie VWAM-verankering materieel (Materieelgids VWAM)'.

7 Onderhoud aan outillage en opstelterrein

Periodiek moet er onderhoud worden uitgevoerd aan de opstelterreinen van NS operatie en de daar geplaatste outillage.

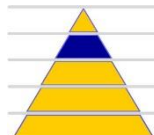
Om dit onderhoud veilig uit te voeren moeten maatregelen getroffen te worden conform de Lokale VWAM-regelgeving. Het gaat hierbij om werkzaamheden aan de outillage die gebruikt wordt voor de materieel service-processen.

Het betreft onderhoud aan bijvoorbeeld:

- opstelterreinen (o.a. reinigen)
- trein wasinstallaties (TWI)
- hoogwerkers
- werkputten
- in- en opstapvoorzieningen
- water vulhydranten
- papier prikken.

Voor het veilig werken aan outillage is de volgende werkwijze van kracht:

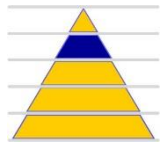
- De outillage wordt bereikt door gebruik te maken van de veilige looproute zoals vastgelegd in het Lokale VWAM-reglement en de bijbehorende Lokale VWAM-tekening.
- De uitvoerende VVB (VeiligheidsVerantwoordelijke Buiten) vraagt voor aanvang van de werkzaamheden, het noodzakelijke spoor en, indien noodzakelijk, het nevenspoor aan bij de treindienstleider.
- De treindienstleider verleent het spoor/de sporen aan de VVB.
- De VVB treft de voorgeschreven beheersmaatregelen en start daarna met zijn werkzaamheden.
- Indien meerdere groepen/medewerkers werkzaamheden uitvoeren in dezelfde dienst, is de eerste aanvrager de coördinator van de beheersmaatregelen én de opheffing daarvan.
- Na het afronden van de werkzaamheden heft de uitvoerende VVB, in omgekeerde volgorde, de genoemde maatregelen weer op en geeft hij het spoor weer terug aan de treindienstleider.
- De treindienstleider heft genomen maatregelen op.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 20 van 22		

Op het werkspoor dient voorkomen te worden dat materieel zich op hetzelfde spoor begeeft. Maatregelen om dit uit te sluiten zijn bijvoorbeeld:

- signaleren door het plaatsen van een afsluitbord (sein 513) met lamp in het spoor dat gegeven is door de treindienstleider.
- ontspoorplaten of stopontsporingblokken (vaste installatie specifiek ter bescherming van de achterliggende processen).

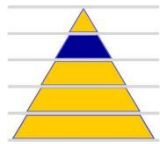
De afdeling Bedrijfsmiddelen van NS (NS operatie werkt de middelen om bovengenoemde maatregelen uit te voeren uit. Het gebruik van ontspoorplaten of stopontsporingblokken maakt geen deel uit van het Landelijk Reglement VWAM. Hiervoor zijn lokale instructies beschikbaar en is aanvullende instructie noodzakelijk.

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 21 van 22		

Bijlage 1 overzicht scenario's VWAM.

Laag risico	Midden risico	Hoog risico
Beheersmaatregel: Toepassen scenario 1 Zie scenario's Bldz 12. art 5.2	Beheersmaatregel: Toepassen scenario 2 Zie scenario's Bldz 12. art 5.2	Beheersmaatregel: Toepassen scenario 3 Zie scenario's Bldz 12. art 5.2
Interieur herstellingen zonder trapje	Werkzaamheden waarbij ongewild combineren niet tot een risico op letsel kan leiden.	Werkzaamheden onder, tussen of op het materieel. Werkzaamheden op een trapje.
A of B Controle	Inspectie koppeling	Herstel werkzaamheden aan de koppeling, typhoon.
Uitlezen software	Uitlezen en updaten software, indien mat niet verplaatst mag worden.	Uitlezen updaten software indien materieel niet opgezet mag worden en of niet verplaatst of gecombineerd mag worden.
Geven van training of cursus in de trein.	Geven van trainingen of cursus waarbij het mat niet verplaatst mag worden	Geven van training of cursus waarbij het mat niet verplaatst of gecombineerd mag worden
Watervullen, veranker altijd het materieel.	Afzuigen fecaliën, boordwal verbinding verlengkabel 220 v	Boordwal verbinding vreemde voeding, luchtaansluiting
Graffiti reinigen interieur zonder trapje.	Graffiti reinigen met trapje of aan de bakwand	Graffiti reinigen kop de kop van het mat
	Werkzaamheden aan deursysteem waarbij deuren geopend en gesloten moeten worden	Werkzaamheden aan buitenzijde trein waarbij luiken opgezet moeten worden
		Werkzaamheden aan wiel- en draaistellen
		Werkzaamheden aan front- en sluitseinen
		Frontruit reinigen
		Papierprikken in het spoor
		Dakrand schilderen
Laag Risico: Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig om je werkplek veilig te stellen. Je schat in dat het onverwacht verplaatsen van de trein NIET tot verwonding leidt.	Midden risico: Je neemt minimale aanvullende maatregelen met een ingekort spoor, verankering en signalering d.m.v. een vlag. Je schat in dat het onverwacht verplaatsen van de trein WEL tot verwonding leidt. Let op treinverkeer van en naar je spoor toe kan	Hoog risico: Je neemt alle VWAM maatregelen. Dat betekent: - Railinfracapaciteit aanvragen bij de treindienstleider. - Na toestemming van treindienstleider veranker je de trein met VWAM slotje - Past signalering toe d.m.v. een vlag/lamp. Onverwacht verplaatsen van de trein leidt tot verwonding en je

Naam	BES-2.081	Versie: 5.0	
Titel	Landelijk Reglement VWAM (Veilig Werken Aan Materieel)		
Proceseigenaar	Kwartiermaker QHSE NS Operatie		
Datum vrijgifte	Blad 22 van 22		

	wel plaats vinden. Wees bewust dat er ongewild gecombineerd kan worden. Als er per abuis gecombineerd wordt mag er geen risico op letsel ontstaan. Een op jouw spoor binnen-rijdende mcn krijgt de mededeling hij binnenkomt op bezet spoor.	wilt geen treinverkeer op het betreffende spoor. Na de werkzaamheden neem je de verhinderingen weg in omgekeerde volgorde: - Verwijder signalering - Hef verankering op - Geef de verkregen Railinfracapaciteit terug aan de treindienstleider.
--	---	---